

Norges Fiskarlag

Hørings svar - regulering av fisket etter kveite i 2026

Innledning

Fiskebåt viser til høringsbrev av 6. februar d.å., med forslag til regulering av fisket etter kveite i 2026. Fiskeridirektoratet foreslår å adgangsbegrense direktefisket etter kveite nord for 62°N, og å fastsette en ny reguleringsforskrift for 2026 med fartøkvoter til åpen gruppe og bifangstbestemmelser for fartøy som ikke får delta i direktefisket. Videre foreslås det endringer i høstingsforskriften § 43 for å presisere at forbudet mot bifangst av kveite også gjelder i rekestrålfisket sør for 62°N.

Forslagene som fremmes i høringen innebærer en ytterligere innskjerping av de omfattende begrensningene som ble innført for fisket etter kveite i 2025. Fiskebåt konstaterer at Havforskningsinstituttet har fremlagt en ny bestandsvurdering for kveite i norske farvann som tilsier at det er nødvendig med flere tiltak for å redusere fiskepresset på kveite. Fiskebåt har ingen innvendinger mot at det innføres begrensninger for å bringe uttaket innenfor bærekraftige rammer, men mener at forslagene som fremmes innebærer en ubalansert prioritering av hensynet til sjarkflåtens direktefiske på bekostning av den øvrige flåten. Fisket etter kveite er og har vært regulert som et åpent fiskeri hvor alle fartøy i hvitfisksektoren har lik rett til ressursen. Fiskebåt kan likevel akseptere at adgangen til å drive et direktefiske avgrenses til å gjelde for de minste fartøyene, men da under forutsetning av at den øvrige flåten får en reell bifangstordning. Fiskebåt savner også en vurdering av ytterligere begrensninger i fritids- og turistfisket. Det redegjøres nærmere for våre merknader i det følgende.

Merknader til høringsforslagene

1. Direktefisket etter kveite nord for 62°N reguleres som et åpent fiskeri kun for fartøy under 15 meter som fisker med konvensjonelle redskap.

Det foreslås å innføre en adgangsregulering for direktefisket etter kveite nord for 62°N i deltakerforskriften med en øvre fartøylengde på 15 meter. Videre foreslås det å stille krav om at eier og høvedsmann må være manntallsført, at direktefisket bare skal kunne utøves med konvensjonelle redskap, at eier må stå om bord under utøvelsen av direktefisket, samt vilkår som skal forhindre at samme eier deltar med flere fartøy.

Forslaget om å opprette en åpen gruppe innebærer i realiteten en fordeling av kveiteressursen nord for 62°N, hvor adgangen til direktefiske heretter forbeholdes de minste fartøyene. Selv om deltakerforskriften fastsettes årlig og i prinsippet vil kunne endres for kommende år, videreføres normalt adgangsreguleringene på varig basis. Fiskebåt er kritisk til at det legges opp til en varig fordeling av kveiteressursen nord for 62°N uten at dette har vært nærmere behandlet i fiskeriorganisasjonene. Fisket etter kveite er og har vært regulert som et åpent fiskeri hvor alle fartøy i hvitfisksektoren har lik rett til ressursen. Om fiskepresset på kveite må reduseres ytterligere vil det være mer rettferdig og treffsikkert å innføre et forbud mot direktefiske, og regulere fisket som et rent bifangstfiske for alle fartøygrupper.

Fiskebåt kan likevel akseptere at adgangen til å drive et direktefiske avgrenses til å gjelde for de minste fartøyene siden det er disse som i hovedsak har drevet et direktefiske. Dette forutsetter imidlertid at flåten som utelukkes fra å drive et direktefiske får en bedre

bifangstordning enn høringen legger opp til, og som i større grad hensyntar de ulike fartøygruppenes tradisjonelle driftsmønster, jf. pkt. 3 nedenfor.

Når det gjelder de øvrige elementene i den foreslåtte adgangsreguleringen oppfatter Fiskebåt at disse primært har til formål å begrense kapasiteten som kan settes inn i et direktefiske. Ved inngangen til 2025 var det registrert 4.988 fiskefartøy under 15 meter. Selv om mange fartøy ikke deltar i direktefisket etter kveite er det en enorm latent kapasitet i gruppen. Fiskebåt mener derfor at det kan være hensiktsmessig å redusere grensen til 11 meter. Dersom det besluttes å opprette en åpen gruppe som foreslått, støtter derfor Fiskebåt de foreslåtte begrensningene, herunder at det innføres samme krav til majoritetseier som gjelder for deltakelse i åpen gruppes fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N og i fisket etter kongekrabbe. Selv om det på nåværende tidspunkt kun er et fåtall fartøy som ikke har én majoritetseier og som har deltatt i kveitefisket bør reglene være i forkant av en eventuell utvikling.

2. Fartøy som kan delta i direktefiske etter kveite nord for 62°N i 2026 gis fartøykvoter på 4 tonn, som skal stå seg gjennom året.

Fiskeridirektoratet foreslår å fastsette fartøykvoter på 4 tonn kveite nord for 62°N også for 2026. Forslaget bygger erfaringene fra 2025 og en forventning om at en slik fartøybegrensning sammen med den foreslåtte deltakerreguleringen og nye bifangstbegrensninger vil bringe det samlede uttaket ned mot kvoteanbefalingen.

Fiskebåt har ingen innvendinger til beregningene som ligger til grunn for den foreslåtte fartøykvoten, men reagerer på premissene. I en situasjon hvor kvotegrunnlaget for en ressurs som ikke er fordelt mellom grupper er begrenset, er det naturlig at man først prioriterer å avsette nødvendig kvantum til bifangst av kveite i andre fiskerier før det resterende kvantumet fordeles til et direktefiske. Dette har vært intensjonen i reguleringen av fisket etter torsk sør for 62°N, og det er gode grunner for å behandle kveitereguleringen på samme måte. Fiskebåt vil i den sammenheng påpeke at bifangst av kveite i lang tid har gitt et viktig bidrag til verdiskapingen for mange fartøy i den havgående fiskeflåten. Å strupe deres adgang til bifangst for at andre grupper fortsatt skal kunne drive et direktefiske, og endog åpne for at nye aktører kan starte et direktefiske, fremstår svært urimelig.

Om det først innføres en adgangsregulering for direktefisket bør det gjennomføres en fordeling av kvoten mellom fartøyene i åpen gruppe og øvrige fartøy. Høringsnotatet inneholder ingen angivelse av hvor stor andel av kveitefangsten nord for 62°N som landes av fartøy under 11/15 meter som fisker med konvensjonelle redskaper. Fiskebåt mener at disse tallene bør kartlegges og legges til grunn for å etablere en fremtidig fordelingsnøkkel for kvantumene som avsettes til henholdsvis et direktefiske og bifangst. Når denne fordelingen er avklart, må størrelsen på fartøykvotene og bifangstbestemmelsene relateres til de fastsatte kvotene.

I fravær av et slikt tallgrunnlag er det vanskelig ta stilling til hvor stor fartøykvoten bør være. Det viktigste for Fiskebåt er imidlertid å sikre at bifangstbestemmelsene til fartøy som ikke får delta i direktefisket settes på et nivå som ikke hindrer utøvelsen av annet fiske, samtidig som rederiene får beholde verdien av fangsten. I tillegg mener vi at en eventuell kvote for direktefiske også må dekke bifangst for de aktuelle fartøyene.

3. Fartøy uten adgang til å delta i direktefisket kan ved fiske etter andre fiskeslag ha inntil 2,5% bifangst av kveite på ukesbasis i perioden f.o.m. 21. april t.o.m. 19. desember, innenfor et kvotetak på 2,5 tonn.

På basis av statistikk fra landings- og sluttседdelregisteret mener direktoratet at en grense for bifangst kan settes relativt lavt uten at det vil påvirke mange fartøys fiske etter andre fiskeslag, og foreslår etter en helhetsvurdering 2,5% per uke, innenfor et årlig kvotetak på 2,5 tonn. I vurderingen som leder frem til forslaget om et kvotetak på 2,5 tonn vises det til fangststatistikk for årene 2022-2025. Direktoratet bemerker at ytterst få fartøy har fisket over 4 tonn kveite som bifangst, også i årene hvor fisket var fritt, og at et tak som skal virke begrensende på bifangsten derfor bør settes lavere enn dette. Basert på tallgrunnlaget legger direktoratet til grunn at et kvotetak på 2,5 tonn i praksis bare vil virke begrensende for 10-15 fartøy, og at de aller fleste fartøy ikke vil få begrenset sitt driftsmønster av et slikt kvotetak.

Fiskebåt reagerer på tallgrunnlaget som ligger til grunn for forslaget, og mener dette gir et totalt feilaktig bilde av bifangsten til fartøy over 15 meter. For å kontrollere tallene er det innhentet landingsopplysninger fra Norges Råfisklag og Surofi som viser hvor mye kveite trålerne og autolineflåten fisket i norske farvann nord for 62°N i 2024, fordelt på fartøynivå. Gjennomgangen tilsier at minst at 20 fartøy fra disse fartøygruppene leverte fangst utover 4 tonn, mange av dem vesentlig mer enn 4 tonn. Antallet ville antakelig blitt enda høyere om det hadde blitt innhentet tall fra Vest-Norges Fiskesalgslag hvor en del autolinefartøy leverer det vesentligste av sine fangster. Tallgrunnlaget som tilsier at kun 7 fartøy leverte mer enn 4 tonn i 2024 er i alle tilfeller ikke riktig. Vi har ikke kontrollert fangstene for andre år, men antar at det også i disse årene har vært langt flere fartøy som på årsbasis har landet mer bifangst av kveite enn det tabellen tilsier.

Det er derfor ikke grunnlag for påstanden om at den foreslåtte kvotebegrensningen kun vil virke begrensende på et fåtall fartøyer. Et kvotetak på 2,5 tonn vil tvert imot få sterkt inngripende konsekvenser for svært mange fartøy i den havgående fiskeflåten, spesielt for konvensjonelle fartøy som fisker lange og brosme. Det fremgår at fangst av kveite i fredningsperioden som lovlig tas innenfor de begrensninger som følger av høstingsforskriften § 44 tredje ledd også skal komme til fradrag fra kvotetaket. Mange fartøy som fisker lange- og brosme i første kvartal vil sannsynligvis ha nådd kvotetaket allerede i løpet av fredningsperioden.

Kveite opptrer i alle havområder og er vanskelig å unngå som bifangst. Bifangsten medfører merarbeid for mannskapet om bord. I enkelte fiskeri kan dette håndteres ved at den gjenutsettes, men på større fartøy vil kveitene ofte ikke være levedyktig for gjenutsetting etter at de først har kommet om bord. I tillegg til at fartøyene taper inntekt vil den foreslåtte bifangstregelen reise problemstillinger knyttet til flytteplikt og andre aktsomhetstiltak for fartøy som får bifangst av kveite etter å ha overskredet kvotetaket for bifangst.

Formålet med bifangstbestemmelsene må være å tilrettelegge for at fartøy som ikke kan delta i direktefisket etter kveite, skal kunne utøve et rasjonelt fiske etter andre fiskeslag hvor kveite kan være uunngåelig bifangst. Med et kvotetak på 2,5 tonn vil dette formålet ikke kunne nås for den havgående fiskeflåten.

Fiskebåt er derfor kritisk til at det settes et kvotetak for tillatt bifangst og mener at en slik tilnærming er totalt u hensiktsmessig. Reguleringen må ta hensyn til at kveite tas som bifangst i andre bunnfiskerier, og at størrelsen på fartøyenes øvrige kvotegrunnlag er dimensjonerende for hvor mye bifangst av kveite som tas i løpet av året. Det naturlige vil være å uttrykke bifangstbegrensningene i form av en prosent av fangsten, slik at man fanger man opp variasjonene i flåten knyttet til kvotestørrelser. Dette er hovedregelen for alle andre uregulerte ressurser. Sammenligningen mot blåkveitereguleringen er lite relevant ettersom dette dreier seg om en ressurs som er fordelt mellom ulike fartøygrupper. Fiskebåt anmoder derfor sterkt om at det ikke fastsettes et kvotetak på bifangst.

Når det gjelder den foreslåtte bifangstprosenten på 2,5% per uke, bemerkes det at denne fremstår svært lav. For kystfartøy som lander fangst flere ganger i uken vil ukeavregning sikre flåten en viss fleksibilitet, men for den havgående flåten som må forholde seg til begrensningen i det enkelte hal, vil det bli mer krevende. Det viktigste for den havgående flåten er likevel at det ikke settes et kvotetak på tillatt bifangsten. Fiskebåt finner derfor å kunne akseptere den foreslåtte begrensningen på 2,5% per hal og ved landing så fremt det ikke fastsettes et kvotetak. En slik begrensning sammen med de øvrige tiltakene som ble innført i 2025 vil sikre at andelen bifangst reduseres kraftig, samtidig som fartøyene sikres muligheten til å gjennomføre andre fiskerier. Det understrekes samtidig at bifangstbegrensningen må endres dersom bestandssituasjonen forbedrer seg.

4. Endringer i høstingsforskriften

Fiskeridirektoratet foreslår en endring i høstingsforskriften § 43 for å presisere at det ikke er tillatt å ha bifangst av kveite ved fiske med rekestrål sør for 62°N. Fiskebåt har ingen innvendinger til dette.

Det bes også om innspill på om det er grunnlag og behov for å differensiere reguleringen i ulike områder sør for 62°N. Fiskebåt har ingen innvendinger mot at det innføres lempelige bifangstbestemmelser i deler av området sør for 62°N, og støtter at det innhentes mer kunnskap om dette.

5. Andre innspill

Bakteppet for reguleringsforslagene er at de omfattende tiltakene som ble innført for å redusere uttaket av kveite nord for 62°N i fjor ikke anses tilstrekkelige til å bringe uttaket innenfor anbefalte rammer. Havforskningsinstituttet estimerer at fritids- og turistfisket i 2026 vil ta 391 tonn kveite. Reguleringen styres mot at yrkesfisket skal begrenses til de resterende 1.923 av kvoterådet på 2.314 tonn nord for 62°N i 2026. Den foreslåtte reguleringen innebærer dermed i praksis at 17% av den foreslåtte kvoterammen avsettes til rekreasjonsfiske. Fiskebåt mener det er svært problematisk at en så stor andel av totalkvoten allokteres til rekreasjonsfiske. Dette innebærer at rekreasjonsfisket kan økes sammenlignet med estimert fangst i 2025, mens yrkesfiskerne underlegges nye begrensninger. Fiskebåt mener at det må vurderes ytterligere innstramminger i fritidsfiskernes adgang til å fiske kveite. Vi vil også gjenta fjorårets innspill om at det bør tas grep for å få mer og bedre kunnskap om uttaket som fritids- og turistfiskerne står for, særlig i fisket etter kveite nord for 62°N. Havforskningsinstituttets bestandsvurdering peker på dette kunnskapshullet, og viser til at det er et stort behov for bedre data på kvantum og utvikling i fritidsfisket for å forbedre bestandsvurderingen og redusere usikkerheten i rådgivningen. Fiskebåt mener at dette bør følges opp gjennom registreringsordninger eller rapporteringsplikter for fritidsfiskerne i samråd med HI. Avslutningsvis vil Fiskebåt påpeke at det er et stort behov for å styrke ressursforskningen på kveite.

Vennlig hilsen
FISKEBÅT

Jan Ivar Maråk

Sturla Roald

Kopi: Fiskeridirektoratet

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.